

EVROPSKI MUZEJSKI STANDARD (EuMS) I KATALOG KRITERIJUMA ZA „EVROPSKI MUZEJSKI PEČAT KVALITETA“

I. Formalni sastavni delovi standarda

A. Definicija pojma „Muzej“

Muzej je stalna institucija u službi društva i njegovog razvoja kojom se upravlja u javnom interesu, koja je pristupačna javnosti, nije orijentisana na dobit i koja u cilju obrazovanja i izgradnje sakuplja, čuva, dokumentuje i katalogizira, istražuje, otkriva i izlaže materijalna svedočanstva čoveka, njegove okoline i istorije.

B. Objašnjenje sastavnih delova definicije

Izraz „*u javnom interesu*“ trebalo bi posmatrati veoma široko. On znači da je muzej u službi društva (javnosti) i da ne bi trebalo da se radi o profitabilnoj instituciji.

Pod „*institucijom*“ se podrazumeva ustanova koja je koncipirana na dugo vreme koja raspolaže formalnim instrumentarijem upravljanja.

„*Sakupljanje*“ označava sve vrste sticanja u najširem smislu i posedovanje ili nameru za sticanje permanentne materijalne zbirke u vezi sa navedenim ciljevima muzeja.

„*Čuvanje*“ obuhvata sve aspekte konzerviranja i obezbeđenja.

„*Dokumentovanje i katalogizacija*“ naglašava obavezu stalnog snimanja i posebno formiranja i vođenja inventara.

„*Istraživanje*“ se ne odnosi samo na predmet i poreklo predmeta već i na sakupljanje materijalnih dokaza i literature koji se odnose na predmet.

Pod „*Otkrivanjem*“ se podrazumevaju svi zadaci koji se odnose na sve muzejske oblasti kao što su na primer organizovanje (specijalnih) izložbi i posredovanje sakupljenih predmeta.

„*Izlaganje*“ naglašava potrebu da se javnosti prikaže barem jedan reprezentativni deo zbirke. To uključuje i zahtev da muzej bude otvoren u vreme koje je prihvatljivo za posetioce.

C. Pravne osnove muzeja

Prihvatljive su sledeće pravne osnove muzeja:

- (1) ako se zasnivaju na formalnoj odluci nekog javnog tela (organa) ili verske zajednice,
- (2) ako su predmet odluke nekog lokalnog organa,
- (3) ako se zasnivaju na statutima neke fondacije ili organizacije (udruženja) od opšte društvene koristi,
- (4) ako ih prihvati stručno telo u saglasnosti sa dotičnim nacionalnim komitetom Međunarodnog saveta muzeja (ICOM) i ako odgovaraju kriterijumima tog standarda.

II. Katalog kriterijuma za „Evropski muzejski pečat kvaliteta“

A. O razvoju muzejske delatnosti

Razvoj muzejske delatnosti je poslednjih decenija doveo do nastajanja predstave, prihvaćene u širokim krugovima o tome kako da se definiše muzej i njegova funkcija. Ovo mišljenje je utemeljeno u odgovornostima muzeja koje on ima prema svojim zbirkama i prema javnosti.

Iako su muzeji podređeni najrazličitijim pravnim subjektima – javno-pravnim telima, zavodima, fondovima, crkvama ili verskim zajednicama, fondacijama, udruženjima, privatnim licima – svi oni ipak imaju zajedničku odgovornost: posetioci očekuju od muzeja pored različitih usluga autentične predmete i što stručnije fundiranu informaciju. Muzeji moraju da ispune i ova očekivanja.

Pošto iz pravnih razloga nije moguća zaštita pojma „Muzej“ garancije za ove usluge trebalo bi da ponudi „Evropski muzejski pečat kvaliteta“. S jedne strane bi trebalo da bude ispunjen obrazovni i kulturni zadatak, a s druge strane potrošač (posetilac) zaslužuje izvesnu zaštitu u smislu da ponuda odgovara njegovim očekivanjima.

Evropski muzejski pečat kvaliteta ima natpis: „*EUROPEAN QUALITY SEAL OF MUSEUM*“. Može se uneti i dodatak: „*According to the European Quality Standard for Museum*“.

Muzeji koji u potpunosti odgovaraju odredbama Evropskog muzejskog standarda mogu da dobiju Evropski muzejski pečat kvaliteta. Za to se mora na ime nadoknade administrativnih troškova platiti odgovarajuća taksa Centrali za evropske smernice u Briselu.

B. Prednosti i mogućnosti koje pruža „Evropski muzejski pečat kvaliteta“

Cilj ovog standarda i kriterijuma kvaliteta je da se dodelom „Evropskog muzejskog pečata kvaliteta“ izdejstvuje sledeće prednosti za muzeje:

- (1) Mogućnost za muzej da se u javnosti predstavi kao organizacija koja u korist svojih posetilaca nudi očekivanu osnovnu opremu za muzeje koju definiše ICOM i koja je prilagođena uslovima svake zemlje (sprečavanje zloupotreba pri korišćenju pojma „muzej“, zaštita potrošača);
- (2) Mogućnost dobijanja subvencija iz javnih sredstava sopstvene zemlje i/ili od EU i javno subvencionirane pomoći;

(3) Sticanje većeg poverenja kod drugih finansijera (npr. kod turističkih vlasti, dobrotvornih fondacija, lokalnih organa vlasti, privatnih firmi itd.) da muzej koji je stekao „Evropski muzejski pečat kvaliteta“ zaslužuje da dobije njihovu podršku;

(4) Sticanje većeg poverenja kod potencijalnih darodavaca predmeta za muzejske zbirke, da je muzej koji je stekao „Evropski muzejski pečat kvaliteta“ odgovarajuće mesto za njihovo čuvanje;

(5) Mogućnost korišćenja „Evropskog muzejskog pečata kvaliteta“ kao sredstva za reklamu.

C. Postupak dodele „Evropskog muzejskog pečata kvaliteta“

Stručno telo u saradnji sa „Centralom za standarde i smernice“ Evropske privredne komore za trgovinu, zanatstvo i industriju (European Economic Chamber of Trade, Commerce and Industry) u Briselu pokreće postupak ocenjivanja u mestu gde se muzej nalazi, čiji je krajnji cilj i podizanje opšteg nivoa u međunarodnoj muzejskoj delatnosti.

Svim onim muzejima koji se izjasne da prihvataju smernice i kriterijume postavljene ovim standardom trebalo bi ponuditi da se registruju u evropskom registru u Briselu i da dobiju vremenski ograničen „Evropski muzejski pečat kvaliteta“.

„Evropski muzejski standard (EuMS)“ predstavlja opšte smernice i kriterijume koji mogu da se primene kako na velike tako i na male muzeje. Smernice bi trebalo da se interpretiraju za svaki muzej ponaosob u pogledu primerenosti i primenljivosti. Katalog kriterijuma bi trebalo da posluži kao pomoć malim muzejima i novim muzejskim projektima.

D. Minimalni zatevi za dodelu „Evropskog muzejskog pečata kvaliteta“

Minimalni zahtevi za dodelu „Evropskog muzejskog pečata kvaliteta“ koje postavlja „Centrala za standarde i smernice“ Evropske privredne komore za trgovinu, zanatstvo i industriju (European Economic Chamber of Trade, Commerce and Industry) u Briselu su sledeći:

(1) usklađenost sa navedenim definicijama muzeja;

(2) prihvatljiv pravni osnov i finansijska baza;

(3) protokol o konceptu muzeja i zbirki i utvrđivanje sadržajnih ciljeva muzeja;

(4) kvalitetna prezentacija zbirke i obezbeđenje usluga u skladu sa vrstom, veličinom i mestom u kojem se nalazi muzej;

(5) pristup konzervatorskom i stručnom konsaltingu.

*Formular za konkurisanje za
„Evropski muzejski pečat kvaliteta“*

Ime muzeja: _____

Datum osnivanja: _____

Adresa muzeja: _____

Poštanska adresa (ako se ona razlikuje od gornje adrese):

Uprava muzeja: _____

Finansijski preduslovi i tekuće finansiranje

Prihodi od ulaznica	_____ %
Donacije	_____ %
Sponzori	_____ %
Članarina	_____ %
Javne subvencije	_____ %

**Vrsta zbirke, njeni sadržaji i poreklo kao i vlasnik zbirke (udeo svih pozajmljenih predmeta).
Priložite kratak koncept Vašeg muzeja i njegove zbirke!**

Dokumentacija (katalogizacija)

Koje od sledećih minimalnih formi dokumentacije praktikuje muzej?

Spisak novostečenih i dugoročnije pozajmljenih predmeta

Obeležavanja svakog predmeta iz zbirke inventarskim brojem

Spisak inventara

Razno

Pristup profesionalnom savetovanju u vezi sa sledećim stručnim pitanjima

Organizacija i infrastruktura

Opremanje izložbi

Konzervacija – Restauracija

Bezbednosna pitanja

Ponuda usluga

Posrednička delatnost

Specijalne izložbe

Vođenja – muzejsko-pedagoške ponude

Publikacije

Ostalo

Infrastruktura za posetioce

Mesta za parkiranje

Toaleti

Oprema za hendikepirane osobe

Informativni materijal

Ostalo

Radno vreme i dostupnost muzeja

Osoblje

Profesionalno zaposleno osoblje (oblasti rada)

Počasnno zaposleno osoblje (oblasti rada)

I z j a v a

Primam k znaju da može da se izvrši provera preduslova za dodelu „Evropskog muzejskog pečata kvaliteta“ od strane Centrale za standarde i smernice Evropske privredne komore za trgovinu, zanatstvo i industriju (European Economic Chamber of Trade, Commerce and Industry) u Briselu i ja – kao podnosilac zahteva i odgovorno lice muzeja – sam saglalsan da se podaci koje sam dao memorišu u centralnom registru Evropske privredne komore za trgovinu, zanatstvo i industriju u Briselu.

Izjavljujem da dati podaci odgovaraju istini prema mom najboljem saznanju, da sam pročitao odredbe „Evropskog muzejskog standarda“ (EuMS) i katalog kriterijuma za dodelu „Evropskog muzejskog pečata kvaliteta“ kao i da sam saglasan da se pridržavam tih odredaba i kriterijuma.

Datum:

Potpis i pečat:

